

A szőlővédőszentek tisztelete

A szőlőhegy a magyar paraszti kultúrában nemcsak a szőlőművelés és a borkészítés helyszíne, hanem közösségi, társadalmi funkciója is figyelemre méltó. A szőlőhöz és borhoz kapcsolódó mágikus eljárásokon, rituális cselekedeteken kívül, amelyek a különböző természeti csapások és kártevők ellen védelmezték a termést, a múltban és a jelenben számos ünnep, szokás és hiedelem kötődött a szőlőhegyhez. Ezek egy része mára teljesen eltűnt, illetve csupán az idős generáció emlékezetében él, más része pedig hiedelemhátterét elveszítve közösségi ünnepként van jelen a hegyi gazdák életében. A szőlőhegyek a búcsúk, keresztok, körmenetek révén ma is fontos szerepet játszanak egy-egy település vallási életében, szakrális térhasználatában.

Éves fejlődése során a szőlő számtalan időjárási és természeti hatásnak van kitéve. A növény számára e kritikus időszakok átvészelését a múltban különböző szentek pártfogása biztosította. A szőlővédőszentek többsége ugyan nincs kapcsolatban a szőlő- és bortermelelssel, de ünnepük egybeesik valamilyen fontosabb munkaalakkal vagy a növényre káros időjárási tényezővel. Ezek a szentek éppen emiatt válhattak egy-egy kritikus időszakban a szőlő-, illetve bortermelel védelmezőivé. Lehetnek időjárási védőszentek (pl. Orbán, Donát) és a termés-munka-szüretidő patrónusai (pl. Márton). Vannak azonban olyan szentek is, akiknek kultusza egy adott helyen valamilyen természeti csapás következtében alakult ki.

A szőlővédőszentek tisztelete már a középkorban elterjedt Magyarországon, a 18. században pedig erőteljes egyházi és főúri támogatással tovább erősödött kultuszuk. A szentiszteletnek az ökológiai viszonyokkal, adottságokkal való szoros kapcsolatát mutatja az a tény, hogy a 19. század második felében Európa borvidékeit végigpusztító filoxeravész után elmaradtak a szőlővédőszentek tiszteletére tartott körmenetek, misék, búcsúk, és felújításuk csak a szőlők újratelepítését követően történt meg.

Tiszteletük ma sem merült feledésbe, sőt számos szőlőtermő vidéken új kultuszformák elterjedésének lehetünk tanúi. A szőlővédőszenteknek tulajdonított óvó, védelmező funkció ugyan háttérbe szorult, a hozzájuk kapcsolódó hiedelmek eltűntek, de a szőlőhegyi közösségek ma is szívesen emlékeznek meg ünnepeikről, amelyek sokfelé turistalátványossággá váltak. A manapság kialakult ünnepi szokások, rítusok, amelyek gyakran tudatos hagyományteremtési folyamat eredményeként jöttek létre, már egészen más szerepet töltenek be egy-egy közösség életében. Elsősorban az adott közösség összetartását, a közösségiség megteremtését célozzák, vagy éppenséggel általuk válnak felismerhetővé a közösség határai.

MÓD LÁSZLÓ SIMON ANDRÁS

SZENT VINCE (JANUÁR 22.)

Középkori tisztelete Európában francia-vallon gyökerekre megy vissza. Nevének a *vinum* (latin 'bor') szóval rokon hangzása miatt válhatott a szőlőművesek védőszentjévé. Ünnepnapjának időjárásából az őszi bortermelel mennyiségét jósolták meg a gazdák. A Kárpát-medence legtöbb borvidékén a következő regula variánsai éltek: Ha megcsordul Vince, megtelik borral a pince. A megfigyelés alapjául az az analógia szolgált, hogy ha ezen a napon megenyhül az idő, olvad a hó és a jég, akkor bő termésre lehet számítani. Bálint Sándor kutatásai szerint e Vince-napi regula első hazai előfordulása a pesti ferencesek középkori misekönyvének 1498 tájáról származó kézirásos bejegyzése.

A vincellérek e napon kimentek a szőlőbe, Vince-vesszőt vágtak, ezt otthon vízbe tették, és a hajtásokból az új termésre következtettek. E szokás racionális alapja az volt, hogy a vessző csak akkor kezdett rügyezni, ha a tél során nem fagyott el. A vesszővágást és -hajtást egyes szőlővidékeken Balázs napján (február 3.) gyakorolták. A mai Horvátország néhány magyarlakta településén a Vince-napi mulatságot követően gömböcöt akasztottak egy-egy szőlőtőkére, hogy minél nagyobb fürtök teremjenek.

SZENT GYÖRGY (ÁPRILIS 24.)

A magyar néphagyományban Szent György napjához számos szokás kapcsolódik. Szent György-nap a 18–19. századig országszerte a közigazgatási év kezdetének számított. A Kárpát-medence szőlőtermő vidékein a hegyközségek is ezen a napon tartották a második törvényt napjukat. Sitkén (Vas megye) a hegybíró vezetésével ekkor körbejárták a hegyet. Megvizsgálták a gyepűt, a bíró pedig a különféle közösségi ügyekben ítélt. A büntetés mértékétől függően

a vétkesnek valamennyi pint bort kellett fizetnie, amit aztán a hegyközség tagjai együtt ittak meg. A közösség tulajdonát képező megyeköveknél a társasággal tartó fiatal gyerekeket lefoglalták, és mogyoróvesszővel jól elverték őket, hogy öregkorukban is emlékezzenek a helyre, ahol megcsapkodták őket.

Szent György-nap számos településen fogadott ünnepnek számított. A Zala megyei Esztereghegyre a 18. században e napon körmenettel vonultak ki a helybeliek, mert a szőlőket és a vetéseket ez alkalommal áldotta meg a pap. Szent György-nap Csörötneken (Zala megye) a falu hat fogadott ünnepének egyike volt. A szőlősgazdák azért fogadták, hogy a jég elkerülje a szőlőhegyet. Sármelléken (Zala megye) a hegyközség a jó termés érdekében ekkor misét mondatott.

Sajátos helyi fejlődés eredményeként jött létre a Kőszegen máig gyakorolt, szőlőhöz és borhoz kapcsolódó szokás, a szőlőjövésnek ünnepe, amely feltehetően egy középkori jogszokásból alakulhatott ki. Kőszegen e napon került sor a városi tisztségviselők újraválasztására. A tisztújítás a városbíró, a belső és külső tanács, valamint a hivatalnokok lemondásával kezdődött. Ekkor mondtak le a hegemesterek is, akik ilyenkor a szőlőhegyről frissen levágott hajtásokkal tértek vissza. Ezeket egy díszes borítójú könyvbe berajzolták. Az ún. szőlőjövésnek könyvét 1740 óta vezetik, és a szőlő fejlődésének három fontos periódusát tartalmazza: a Szent György-napi hajtások mellett a Lőrinc-napi fürtök rajzát, illetve a szüretéről szóló feljegyzéseket. Szent Lőrinc napján eskették meg ugyanis a szőlőpásztorokat, akik ekkor a városi tanács elé érőfélben lévő fürtöket hozták.

A könyv bejegyzéseiből megtudhatjuk azt is, hogy melyik évben volt tavaszi fagy, mikor pusztított jégverés vagy kedvező volt-e az időjárás a szőlő érésekor. Néhol a borárokra és az értékesítési lehetőségekre is találunk adatokat. A szőlőkönyv 1900-tól már feltűnteti, hogy a jövéseket „fekete” vagy „fehér” tőkéről vágták-e le, 1930-tól pedig a dűlőnevek is szerepelnek az ábrák mellett. A rajzok többsége ceruzával készült, de találhatunk tollrajzokat is. A könyv 1868-tól kizárólag színes képeket, főleg vízfestményeket tartalmaz.

SZENT ORBÁN (MÁJUS 25.)

Orbán, az „utolsó fagyosszent” ünnepének időpontja a szőlő fejlődésében a virágzás szakaszával esik egybe. A növény vegetációja szempontjából tehát igen fontos, a jövőndő termés mennyiségét befolyásoló tényező az időjárás.

A szőlőműveléssel kapcsolatos szentek közül Orbán időjárási patrónus. I. Orbán pápa 223-ban került a pápai trónra, 230-ban vértanúhalált szenvedett. Középkori hagyomány szerint ő rendelte el, hogy a miseáldozat kelyhét és paténáját (tányérkáját) aranyból vagy ezüsből készítsék. Személyének a borral való illetén kapcsolata és emléknapjának a szőlő fejlődése szempontjából kritikus időpontja együttesen tette Orbánt a szőlőművesek, kádárok és kocsmárosok védőszentjévé.

—→
Szent Orbán szőlővédőszent Kesztlőcön
—→

I. Orbán pápa földi maradványai több mint hat évszázadon át Rómában nyugodtak. Az Orbán-ereklyét 849-től 1771-ig az elzászi szőlővidéken található Erstein városka kolostorának templomában őrizték. 1771-ben XIV. Benedek pápa Andrassy István grófnak ajándékozta, aki birtokán, a Tokaj-Hegyalja közeli monoki kápolnában helyezte el.

Szent Orbán magyarországi tiszteletének kezdetét a kutatás a középkor legvégére teszi. Valószínűleg a kontinentális német szőlőterületekről: a közép- és délnémet, az osztrák, valamint a dél-tiroli szőlő- és bortermő vidékekről kerülhetett hazánkba ennek az ünnepnek az ismerete. Terjesztésében szerepük lehetett a török hódoltság után érkező telepeseknek.

Az Orbán-kultusznak Nyugat-Európában és hazánkban a középkortól a 19–20. századig igen hasonlóak az elemei: ha az idő enyhe volt, ünnepi körmenetben dicsőítették a szentet, szobrát, képét megkoszorúzták, szőlőhajtásokkal díszítették, s meglocsolták borral, kedvező termést kérve. Ha Orbán fagyot hozott, fennhangon szidalmazták, megfenyítették, olykor tetteleg megszegényítették: szobrát vagy képét a sárba dobták, levizelték, megcsonkították.

Nürnbergben egészen a 17. századig május 25-én ún. Orbán-lovaglást rendeztek: Orbán megtestesítője egy apró tükrökkel és pohárkakkal teleaggatott fenyőcskét vitt, amit végül egy vízzel teli teknőbe dobott. Sargansban (Svájc) e napon a szőlővédőszent képét megmerítették a kútban. Ez a vízzel való keresztelés tulajdonképpen áldást kérő termékenységvarázslás volt egy jó bortermést hozó év reményében. Szokás volt a szentet borral leönteni, majd áldomást inni.

Egy 16. századbeli sváb kézirat forrás szövege szerint a szőlőtermesztő parasztok a szent szobrát vagy képét tiszta, derült időben bevitték a kocsnába, poharakat, üvegeket, szőlővenyigét akasztottak rá, és tiszteletére serleget ürítettek. Az ilyen, üvegből vagy porcelánból készült „Orbán-pohárkakat”, amelyekre a szent képe volt vésve, illetve festve, csak e napon használták.

A frankok a középkorban a szent szobrát a piactéren egy asztalra állították, jó időben megkoszorúzták, borral locsolták, rossz időben viszont sáros vízzel öntötték le. A későbbi időkben a magasztalás vagy megszegényítés szokását ősszel is folytatták. Ezek az események Orbán egész éves munkájának őszi értékelését mutatták.

A magyar borvidékeket tekintve leginkább az Alföldön, Észak-Magyarországon és a Nyugat-Dunántúlon találkozhatunk Szent Orbán tiszteletének múltjával. Az Orbán-ünnep az utóbbi évtizedekben majliszerű, sok esetben idegenforgalmi célzatú rendezvényekké váltak, legismertebb ezek közül hazánkban a hajósi Orbán-ünnep.

FOGADOTT VÉDŐSZENTEK

Az érés küszöbén álló szőlőfürtök sorsát nagyban befolyásolták a július végi szeles, viharos, jégesőktől veszé-

lyeztetett napok (Illés – július 20., Mária Magdolna – július 22., Jakab – július 25., Anna – július 26.). Illés napján ha megzendült a mennybolt, azt mondták: Illés hordókat gurigáz az égben. Ugyancsak nagy viharok esetén hangzott el: Illés meg Jakab Annát kergeti. Egy-egy nagyobb csapás után kápolnát is emeltek tiszteletükre, ahol évente búcsún vett részt a hegy népe, és a szőlőművesek e szentek segítségéért fohászkoztak a vihar és a jégeső elkerülése érdekében. Az elemi csapások elleni védekezés módjai között kell megemlítenünk a szentelmények (barká, nyírfaág stb.) használatát, az élével fölfelé állított fejszének a küszöbre vagy udvarra való kirakását, illetve a harangozást.

SZENT DONÁT (AUGUSZTUS 7.)

Szent Donát kultusza különösen a dunántúli, a felvidéki és az erdélyi szőlősgazdák körében volt jellemző. Donát Arezo püspökeként szenvedett mártírhalált, tisztelete a barokk kori Németországból indult. Amikor ereklyéit 1652-ben Rómából a Rajna-vidéki Münstereifel városába vitték, csodás esemény történt: a kíséző papot villámcsapás érte, de semmi baja nem esett. A 18. század óta Ausztriában és Magyarországon is a villámcsapás és a jégeső elhárításáért könyörögtek hozzá. Ünnepnapján körmenettel emlékeztek meg a szentről.

A magyar nyelvterület számos borvidékén a szobrokon kívül keresztet, kápolnát emeltek vagy harangot szenteltek tiszteletére. A felszentelt harang meghúzásával a szőlőt fenyegető jégfelhőket igyekeztek szétoszlatni, távol tartani. Valószínűsíthető, hogy a 19. században – akárcsak Szent Orbán esetében – Donáton is bosszút álltak a szőlősgazdák vihar és jégkár esetén: Egerben elverték a szentet, Gyöngyösön pedig egy kéve venyigét kötöttek a hátára és meggyújtották.

SZÜRETKEZDŐ NAPOK, SZÜRETI MULATSÁG

A szüret megkezdése az elmúlt századokban nem a szőlősgazdák egyéni döntésétől függött, hanem időpontját a közösség (a városi tanács) határozta meg. Az egész évben nagy fáradsággal megművelt szőlők termésének betakarítása a bortermelő közösség számára „félíg munka, félíg ünnep” volt. A legjelesebb szüretkezdő napok Szent Mihály (szeptember 29.), Teréz (október 15.), Orsolya (október 21.) és Simon-Júda (október 28.) ünnepével estek egybe. Mihály nevét a borszűrő jelzővel is illették, mivel a korai érésű szőlőkből nyert must ekkorra már kiforrt, az új bort meg lehetett kóstolni.

Már a szőlőszedés közben hangosan szólt a nóta, jókedvű élcelődés oldotta a munka egyhangúságát. A termés betakarításának alkalmával a korábbi századokban családi-baráti multságokat rendezett a gazda, ilyenkor a szőlejtében egész évben napszámoként dolgozókat, illetve a szüreti munkásokat is megvendégelte étellel és néhány pohár borral. A han-

gulatot az egész évben a jég ellen védelmet biztosító vihar-ágyúk megszólaltatásával, illetve puskalövésekkel fokozták.

A szüreti multság közösségi formája a felvonulás és az azt követő bál volt. A népviseletbe öltözött lányok és legények végigvonultak a települések utcáin. A menet élén haladtak a csikósok vagy lovas legények, őket követték a fúvósok, a szüretelő fiatalok, a sort gyakran cigányzenészek zárták. A bálakat többnyire a helyi vendéglőkben, kocsmákban rendezték. Az *Alsólendvai Híradó* 1909-ből e szavakkal tudósít a szüreti bálról: „*Tréfás szüreti multság. Lányaink körében nagy sürgés-forgás. Lázasan készülődnek a szombati multságra és kíváncsian kérdezik, hogyan lesz, mint lesz. [...] A nagyterem a multság alkalmára még nem látott szőlő-dísz fog ölteni, amelyből azonban lophat mindenki, ha nem látják. Ha 35 szebbnél szebb pásztorleány közül csak egy is meglátja a lopást, büntetést kell fizetni, melyet Nábránczky Béla, a hegybíró állapít meg. Hegybírónét ott a helyszínen választanak, mégpedig titkos szavazással.*”

Napjainkban a legtöbb nevezetes borvidéken, szőlőtermő helyen rendeznek őszi (augusztus vége–szeptember-október hónapokban) helyi, országos, sőt nemzetközi szüreti fesztiválokat. Minden ilyen, elsősorban turisztikai célú rendezvény elmaradhatatlan eleme a felvonulás, a folklórbemutató, gyakori a nép- és iparművészeti kirakodóvásár, a borverseny, a borkóstoló, amit sok helyütt pincetúrával kötnek össze, a bál és a sportversenyek.

SZENT MÁRTON (NOVEMBER 11.)

Szent Márton azon védőszentek egyike, aki életében ugyan nem volt kapcsolatban a borral, de ünnepének időpontja a must kiforrásával, az újbor kierjedésével esik egybe. Valószínűleg ez a momentum hívhatta életre a borral kapcsolatos Márton-napi szokásokat. Szent Márton és a bor szoros kapcsolatát fejezi ki Nyugat-Európa számos szőlőtermő vidékén elterjedt hiedelem is, amely szerint Márton Krisztushoz hasonlóan a vizet borra tudta változtatni. Tours-i Gergely (538–594) Mártont a bor gyarapítójának és adományozójának nevezi. Feljegyzései szerint Tours-ban volt egy csodatévő szőlőtőke, melyet Márton ültetett. Gergely leírásában egy Ingetrud nevű apáca a szent sírjáról egy edénybe vizet gyűjtött. Ebből a vízből egy cseppnyi elegendő volt ahhoz, hogy a sírra helyezett félig töltött borosedény egy éjszaka alatt tele legyen borral.

A magyar nyelvterületen sokfelé elterjedt Szent Márton személyének és a bornak az összekapcsolása. A szatymazi és a balástyai (Csongrád megye) szőlősgazdák szerint Márton napjára már kiforr, lehiggad az újbor. A hordóba be lehet ütni a dugót, s lehet inni a borból. Ezért tisztelték meg a Borfűjtő Szent Márton névvel. Bálint Sándor szerint Szent Márton pohara a középkorban szentelmény lehetett, az elnevezés pedig a Márton-napi áldomás és a gyógyító célú borivások emlékét őrzi. A középkori hagyomány szerint Márton tours-i sírjától a kenyér és bor elfogyasztása után a lábbeteg és az ördögösök gyógyultan távoztak.

Csík-szentmártonban a Márton-napi búcsú alkalmával kóstolták meg az újbort. Innen ered a patrónus Nagypoharú Szent Márton elnevezése. Sopronban a 17. században a bérlők dézsmaszedés előtt, Márton napján megvendégelték a városi tanács tagjait és a dézsmaszedő tisztségviselőket. Ambrózy Ágoston Mártont a síkvidéki szőlők védőszentjének tartja. Szerinte a borkötés határnapja is ekkor

volt. Az abroncsokat összefogó berkét ez idő tájt kellett megújítani. Márton-nap a fehéregyházi hegyen a hegyköz-ség harmadik törvéynapja volt.

A német és a szlovén szőlővidékeken napjainkban is sokfelé elterjedtek és közkedveltek a borral kapcsolatos Márton-napi szokások. A német szőlősgazdák Márton napján bort ittak a jó termésért, valamint azért, hogy erősek és szépek legyenek. Sok helyen szokás volt a Márton-napi borkeresztelés is. A Rajna-vidéken Márton-nap előestéjén kóstolták meg az újbort. A borkégyeket szőlőlevéllel díszítették, és meghívták az embereket az ivóba bort inni. Alsó-Ausztria szőlőtermő tájain Márton-naptól lehetett az újbort kóstolni. A szőlőbirtokosok a gazdasági év ezen ünnepnapján borkeresztelést végeztek. Aki megszegte ezt a szabályt, annak egy pint bor büntetést kellett fizetnie. Szinte egész Ausztriában azt tartották, hogy a bor Márton napján lesz megkeresztelve, ekkor kapja meg a nevét. Márton-nap előtt viharosnak, utána pedig újbornak hívják. A szőlőkapások ezen a napon meglátogatták egymást, Bécsben pedig a kézműveseket az előjáróság „Márton-borral” ajándékozta meg.

Ausztria szőlőtermő vidékein, főként a kolostorok környékén a szüret záró ünnepén, azaz Márton-napkor már a 12. század óta szüreti vagy préslibát (Lesgans, Preßgans) ettek. Dél-Morvaországban és Neusiedelben a szőlőkapások a következő Márton-éneket énekelték körmenetes felvonulásaik közben:

*„Ma éjjel van Szent Márton éjszakája.
Ekkor változik a must borra.”*

Hallában Márton-nap reggelén a gyerekek korszókat vittek a sóbányába, a következő versike elmondása közben: „*Márton, Márton, csinálj a vízből bort!*” A szülők ezt követően megtöltötték a korszókat borral, és Márton-kiflit raktak rájuk. Márton napjához jó néhány időjárási megfigyelés is kapcsolódott, amelyekből a következő évi szőlő- és borteremésre próbáltak következtetni: Ahogy Márton-napján az ereszcatornák zúgnak, úgy zörögnek majd a prések jövőre. Ahány csepp eső hull a szőlőtőkére, olyan sok szőlő lesz rajta őszi.

Szlovéniában, Bela Krajina és Dolensko vidékén Márton napján a gazda meghívta az ismerősöket és a barátokat a szőlőhegyre. Az ünnepi vacsora elfogyasztása után az asztalon egy kancsó bort és poharakat hagytak, hogy az arra járó lelkek is részesülhessenek a Márton-napi lakomából. Zavrčben a Márton-napi vacsora maradványait az asztalon hagyták, hogy a következő évben is sok termés legyen. Bela Krajina-ban Márton napján a papot is felhívták a hegyre, és végigkóstoltatták vele az összes hordót. A bor megkeresztelését a gazda végezte el, az ünnepi beszéd után a vendégek állva kóstolták meg az újbort.

Slovenski Gorice környékén Márton napján a legényeknek a szőlősgazdák által elrejtett borral teli üvegeket kellett megkeresniük. Az asszonyok erre az alkalomra sütöttek-főztek, s az ételt a szőlőhegyen fogyasztották el. Azt tartották, hogy Márton napján az asszonyok isszák meg az utolsó mustot, a férfiak pedig az első újbort kóstolják meg. A pincékben ekkor a bort is megkeresztelték. A szertartást a gazdaasszony végezte el, egyik kezében hébert, a másikkal pedig szentelt vízbe mártott rozmaringát tartva. A pinka (a hordó felső nyílása) eltávolítása után szentelt vízzel meghintette a lyukat, a gazda pedig a héberrel bort szívtott, miközben azt mondta, hogy ő a hordóba mustot ön-

tött, de most bort vesz ki belőle. A nők ezután felállva elkezdtek sikongatni, az egyikük pedig a következőket kiabálta: „Nézzétek Szent Márton szekerét! Utána egy borshordó gurul. Akkora csap van rajta, amilyen még soha nem volt.” A szertartás után a társaság végigkóstolta az összes hordót, majd eldöntötték, hogy melyikből igyanak. A gazda ezt követően csapra verte a kiválasztott hordót, egy faedénybe bort engedett, s a vendégek abból meregetve ittak.

E naphoz számos időjárási megfigyelés is kapcsolódott: ha a szőlő levele Márton napján még zöld, akkor enyhe télre lehet számítani. Ha esik az eső, akkor a következő évben szűk termés és kevés bor lesz. A Lendva-vidéki (Szlovénia) magyarok körében az 1990-es évektől szlovén hatásra terjedt el a Márton-napi borkeresztelés szokása, amikor a mártonozó csoport (püspök, ministránsok, zenészek) végigjárja a szőlőhegyeket és egy tréfás miseparafrázis keretében a mustot megkereszteli, borrá változtatja.

JÁNOS (DECEMBER 27.)

János evangélista tiszteletének sajátos formája a borral való köszöntés, áldomás, azaz a Szent János áldása. Ez a középkorban szentelménnyé vált, amely az egyházi év liturgiájába is bekerült. Napjainkban is ismert e kifejezés, a baráti beszélgetést lezáró utolsó pohár ital elfogyasztásakor gyakran elhangzik, hogy „*igyuk meg a Szent János poharát!*”

A premontrei szerzetesek közvetítésével honosodott meg Magyarországon a János-napi borszentelés szokása.

A pannonhalmi főapátságban e napon áldották meg az új bort, s kezdtek el fogyasztani. A Kárpát-medence szőlőtermő vidékein szokás volt, hogy a gazdák a János-napi misére vittek egy üveg bort, amit a pap megszentelt. A megáldott italt betegség esetén fogyasztották, de a hordókba is csepegtettek belőle, nehogy megromoljon az egész éves bormennyiség.

A SZŐLŐHEGYEK SZAKRÁLIS EMLÉKEI

A határbeli szakrális építmények: keresztek, szobrok, haranglábak és kápolnák a vallásos népelet fontos kultuszhelyei. A népi vallásosság, a közösségi áhítat tekintetében a határbeli, hegyi kápolnákhöz kapcsolódóan őrződtek meg a legrégebbi szakrális elemek. E szakrális objektumok legtöbbször ugyanis a hivatalos liturgia helyétől távolabb eső, archaikusabb vallási gyakorlat helyszíne volt. Legtöbbjük fogadalomból épült. Bár csak időszakosan, a búcsúk napjain látogatták, mégis évente rendben tartották, meszelték, takarították. A nagyobb átépítések e kápolnákat kevésbé érintették, így a szőlőhegyek látványát és az egész tájat meghatározó építmények, kultuszhelyek megőrizhették eredeti állapotukat.

A szőlőhegyek a búcsúk, körmenetek alkalmával a közösségi ünnepek színterévé válnak. A szőlőhegyi fészületek előtt az arra járók kalapot emeltek, keresztet vetettek vagy így köszöntek: Dicsértessék! A környékbeliek friss virággal vagy nagyobb ünnepekkor égő gyertyával tisztelték meg a hely szentségét. ♦

TAKLER BORBIRTOK
www.takler.com | www.taklerkuria.hu
 +36 74 311 961 | +36 20/4292 430
 rendel@takler.com

TAKLER
 BORBIRTOK

Különleges borok a Szent-Annáról elnevezett apátsági birtokról, a Szent-hegyről....